

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 16.3.2005
KOM(2005) 89 galutinis

2005/0019 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

iš dalies keičianti Direktyvos 77/388/EEB nuostatas, susijusias su tam tikromis priemonėmis, kuriomis siekiama supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio taikymą ir padėti užkirsti kelią mokesčio nuslėpimu ir vengimu, bei panaikinanti tam tikrus sprendimus, suteikiančius leidžiančias nukrypti nuostatas

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagrindiniai faktai

Pagal Šeštosios PVM direktyvos 27 straipsnį Taryba, Komisijos pasiūlymu, vieningai gali leisti bet kuriai valstybei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta mokesčio taikymo tvarka arba užkirstas kelias tam tikriems mokesčio vengimo ar išsisukinėjimo ar piktnaudžiavimo atvejams.

Šiuo metu valstybėms narėms buvo leidžiama taikyti 140 leidžiančių nukrypti nuostatų. Artimiausiu laiku šis skaičius didės, nes nuo 2004 m. gegužės 1 d. į ES įstojusios valstybės narės šiuo metu teikia prašymus dėl leidžiančių nukrypti nuostatų. Be to, beveik nėra abejonių, kad per gana trumpą laikotarpį jos savo teisės aktuose įvardins kitas specialias priemones, kurioms prireiks Bendrijos teisinio pagrindo.

Komisija savo 2000 m. birželio 7 d. Komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui, dėl strategijos, skirtos gerinti PVM sistemos veikimą vidaus rinkoje¹ išsipareigojo racionalizuoti keletą iš didelio kiekio šiuo metu galiojančių leidžiančių nukrypti nuostatų. Tai buvo pakartota 2003 m. spalio 20 d. Komisijos komunikate², kuriame buvo peržiūrėta ir atnaujinta strategija. Buvo numatyta, kad iš dalies pakeitus šeštąją PVM direktyvą³ į tokį racionalizavimą būtų įtrauktas tam tikrų atskirų leidžiančių nukrypti nuostatų taikymas visoms valstybėms narėms. Tai būtų leidžiančios nukrypti nuostatos, kurių veiksmingumas jau buvo įrodytas, ir kurių dėka buvo išspręstos problemos, su kuriomis susidūrė daugiau nei viena šalis.

Leidžiančių nukrypti nuostatų kiekis ir tos pačios jomis sprendžiamos problemos rodo tai, kad pastaraisiais metais PVM vengimas ir nuslėpimas tapo ypač aktuali problema. Valstybių narių nacionalinės valdžios institucijos ir įmonių federacijos atkreipė dėmesį į tai, kad PVM nuslėpimas tam tikruose sektoriuose išplito taip plačiai, kad sąžiningiems prekybininkams sukuria nepalankias konkurencijos sąlygas. Taikant PVM, bet jo mokėjimo neperleidus valstybei, pastaroji ne tik praranda pajamas, bet taip pat nesąžiningi prekybininkai yra skatinami pasiūlyti prekių ar paslaugų už žemesnę kainą nei jų besiskundžiantys konkurentai. Be to, valstybės narės vis dažniau ir dažniau susiduria su dirbtiniais deriniais – dažniausiai įtraukiant keletą sandorių – sudarytais vieninteliu tikslu – gauti PVM naudą arba sumažinant galutinę PVM sumą arba padidinant susigrąžintą PVM sumą. Nors dirbtinas sandorių grandinės pobūdis dažniausiai yra akivaizdus, teisiniu požiūriu juos išardyti veiksmingai ar greitai yra daug sunkiau, ypač atsižvelgiant į tai, kad atsakomosioms priemonėms ar teisiniams veiksams reikia neišvengiamai daug laiko. Iki šiol valstybių narių praktika rodo, kad PVM piktnaudžiavimo schemas ruošė specialistai, o vėliau įmonės kaip produktą pardavinėjo pasiteisinusius jų variantus. Todėl yra abejojama, ar yra tinkama toliau taikyti nesuderintą požiūrį sprendžiant šią problemą, esant bendros problemos egzistavimo įrodymams.

¹ KOM (2000) 348 galutinis

² KOM (2003) 614 galutinis

³ 1977 m. gegužės 17 d. šeštoji Tarybos direktyva dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977 6 13, p. 1, Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35)).

Kai valstybė narė nori iš dalies pakeisti nacionalinius PVM įstatymus, siekdama užkirsti kelią šioms vengimo schemomis, iškyla klausimas dėl numatytų priemonių suderinamumo su Bendrijos teise ir ypač su Šeštąja PVM direktyva. Ypatingai mokesčio vengimo srityje, atlikus kruopščią griežtų nacionalinių PVM nuostatų ir šeštosios PVM direktyvos analizę, yra nustatyti mechanizmai, skirti dirbtinai sumažinti PVM sumą. Atrodo, kad šeštojoje PVM direktyvoje išdėstyti bendros PVM sistemos principai iš anksto buvo nustatyti pirmiausia tikriems sandoriams. Pačioje Šeštojoje PVM direktyvoje yra labai mažai, jeigu iš viso yra, nuostatų, užkertančių kelią atvejams, kai apmokestinamasis asmuo stengiasi apeiti šiuos principus. Teisinis pagrindas numatomas tik pirmiau minėtame 27 straipsnyje, kuriame Taryba, remdamasi atskiru valstybės narės prašymu, gali leisti taikyti specialias priemones, kurios nukrypsta nuo įprastų taisyklių. Vis dėlto tai labai sudėtingas procesas.

Todėl Komisija mano, kad veiksmingiau kovoti su žinomomis specifinėmis schemomis galima būtų iš dalies pakeičiant Direktyvą siekiant numatyti pastovią patikimą šio standartinio traktavimo pakaitalą, kai jį galima pagrįsti įrodymu apie vengimo arba nuslėpimo veiklą.

Pasiūlymas

Dabartinio pasiūlymo tikslas – iš dalies pakeisti 6-ąją Direktyvą, siekiant valstybėms narėms suteikti galimybę greitai priimti tvirtas priemones, skirtas užkirsti kelią vengimui ir nuslėpimui tam tikrose specifinėse ir tikslinėse srityse. Tai suteiktų naudą ne tik nacionaliniam išdui, bet ir įmonėms, kurios kenčia nuo nesažiningos konkurencijos, nes jos nenori dalyvauti rengiant vengimo schemas. Be šių priemonių, skirtų užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir vengimui, pasiūlyme dėl racionalizavimo taip pat yra įtrauktos tam tikros priemonės, skirtos supaprastinti mokesčio taikymą tam tikromis aplinkybėmis, jei mokesčių privalantys mokėti asmenys patiria finansinių sunkumų. Vis dėlto vykdant racionalizavimą nedaromas poveikis nei specifinėms priemonėms, skirtoms naudoti ypatingoje situacijoje vienoje valstybėje narėje, nei valstybės narės galimybei toliau ateityje prašyti leidžiančių nukrypti nuostatų pagal Šeštosios direktyvos 27 straipsnį, kai tai yra pagrįsta.

Todėl į gauto pasiūlymo turinį yra įtraukiami pokyčiai tam tikrose srityse, kuriose yra pateikti įrodymai apie sunkumus, susijusius su šeštosios direktyvos veikimu ir akivaizdus poreikis leisti bendriau taikyti keletą riboto lankstumo priemonių. Šios priemonės, derinant jas su leidžiančiomis nukrypti nuostatomis, iš kurių jos kyla, yra alternatyva įprastoms taisyklėms, ir jos valstybėms narėms taikomos tik siekiant joms padėti užkirsti kelią vengimui ir nuslėpimui arba supaprastinti mokesčio operacijas. Be to, Komisijos požiūriu tam tikrose srityse, pavyzdžiui, susijusiose su atliekų ir laužo medžiagomis, pageidautina ir yra labiau tinkama turėti nuolat galiojančią iš dalies pakeistą 6-ąją direktyvą nei pernelyg daug taikyti laikinas leidžiančias nukrypti nuostatas. Didele apimtimi siūlomi pokyčiai – tai ne daugiau nei kodifikavimas to, ką bet kuriuo atveju, būtų galima taikyti pagal 27 straipsnio leidžiančią nukrypti nuostatą, o siūlomoms alternatyvioms procedūroms taikomi tie patys apribojimai. Tačiau kita vertus pasiūlymu apimamas jau direktyvoje (o ne, leidžiančiose nukrypti nuostatose) minimos valstybės narės mokesčio kontrolės srityje naudojamos priemonės išplėtimas į dvi sritis.

Priemonėmis (kaip numatoma specifines problemas sprendžiančiais teisės aktais) valstybėms narėms suteikiama pasirinkimo galimybė naudoti alternatyvią taisyklę, o ne tas taisykles taikyti privalomai. Valstybė narė neprivalo priimti taisyklės, jeigu tokia taisyklė valstybei narei nėra reikalinga. Be to, atsižvelgiant į įvairius pakitimus, kurių dėka vengimo schemomis pasipriešinama taikomoms atsakomosioms priemonėms, pasiūlyme paliekama valstybėms narėms vietos priimti priemones pagal jų specifines šalių situacijas. Taigi, valstybėms narėms

pasirinkus taikyti taisyklę, joms leidžiama apriboti naujų taisyklių taikymą tam, kad būtų išspręsta jų specifinė vengimo arba nuslėpimo problema. Todėl įmonės nėra baudžiamos dėl privalomo netinkamų taisyklių taikymo. Vietoj to jos turėtų gauti naudą iš pasirinkto, o ne visiško taikymo, kuriuo daromas poveikis vengiantiems mokesčio, o ne verslui plačiąja prasme. Komisija tiki, kad šis metodas apriboti leidžiančią nukrypti nuostatą ir leisti ją lanksčiau taikyti tose ribose yra tinkamiausias atsakas į nustatytas problemas, kurias spręsti reikia atskirai. Kadangi vienas iš pasiūlymo tikslų yra sumažinti leidžiančių nukrypti nuostatų kiekį, ypač jeigu jos kartojasi tarp valstybių narių, direktyva taip pat yra panaikinama keletas Tarybos sprendimų. Nepaisant to, kad žymaus jų kiekio galiojimo laikas yra apribotas, ir tikriausiai tos nuostatos bus taikomos visą galiojimo laiką, keleto (dėl įvairių priežasčių) jų galiojimo laikas nėra ribojamas. Kadangi iš dalies pakeistoje Direktyvoje 77/388/EEB bus numatytas šiuo metu į leidžiančias nukrypti nuostatas įtrauktų priemonių teisinis pagrindas, nereikia įvesti maišaties toliau taikant dvigubą teisinį pagrindą. Atitinkamai, tos į direktyvą įtrauktos leidžiančios nukrypti nuostatos bus panaikintos praėjus pagrįstam laikotarpiui, per kurį reikia padaryti reikiamus pokyčius nacionaliniuose teisės aktuose. Per pasiūlytą vienerių metų laikotarpį bus leidžiama dar kartą tartis su PVM komitetu, pavyzdžiui, prireikus ir kai dėl to bus suteikiama laiko reikiamiems pokyčiams įvykdyti nacionaliniu lygiu.

Ši racionalizavimo galimybė taip pat suteikiama tam, kad būtų oficialiai apibrėžtos atitinkamų valstybių narių dėl pasibaigusio galiojimo arba pakeitimo nebetaikomos leidžiančios nukrypti nuostatos, apie kurias pranešta pagal Direktyvos 77/388/EB 27 straipsnio 5 dalį. Kadangi šios leidžiančios nukrypti nuostatos yra pasenusios, nėra poreikio jas panaikinti siūlomu instrumentu.

Papildomas racionalizavimo tikslas – pagerinti skaidrumą. Šis procesas, įgyvendinamas Direktyva 2004/7/EB, buvo pradėtas 2004 m. pradžioje iš dalies keičiant 27 straipsnį. Tuo buvo panaikinta nuostata, pagal kurią buvo manoma, kad Taryba priėmė leidžiančią nukrypti nuostatą, jei praėjus dviem mėnesiams po pranešimo apie priemonę dėl jos prieštarauta nebuvo. Pagal peržiūrėtą tvarką į kiekvieną valstybių narių pateiktą prašymą dėl specialios procedūros Komisija privalo atsakyti arba pateikdama pasiūlymą Tarybai, jei prašymas yra priimtinas, arba, jei jis toks nėra, Tarybai pateikdama prieštaravimo dėl priemonės priežastis.

Tikslo, susijusio su šiuo pasiūlymu, toliau buvo siekiama TAXUD tinklalapyje Komisijai paskelbus sąrašą su nuorodomis į visas galiojančias priemones, kurias buvo leista taikyti 27 straipsnio 1–4 dalimis arba apie kurias buvo pranešta pagal 27 straipsnio 5 dalį.

Specifinis turinys

1 straipsnio 1 dalis: grupavimas ir 1 straipsnio 2 dalis: veiklos perkėlimas, jos nenutraukiant

Nepaisant to, kad tai nekyla iš esamų leidžiančių nukrypti nuostatų, 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse Komisija naudoja galimybę pasiūlyti pokyčius, skirtus stiprinti sritims, kurios, valstybių narių nuomone, gali būti panaudotos siekiant išvengti mokesčio. Tiek Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 4 dalies „grupavimo“ srityje, tiek „veiklos perkėlimo, jos nenutraukiant“ (5 straipsnio 8 dalis) srityje pasiūlymu leidžiama valstybėms narėms imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad vykdant taisykles nebūtų leidžiama atsirasti nesąžiningam rezultatui, kuriuo atitinkamiems veiklos vykdytojams būtų suteikta nepagrįsta nauda, arba jiems nepateisinamai nepakenkta. Valstybės narės savo nuožiūra jau gali apibrėžti aplinkybes, kuriomis gali būti taikomos abi šios taisyklės. Nauja jau 20 straipsnio 6 dalyje ilgalaikiam turtui taikoma

taisykle valstybei narei būtų padėta išvengti nesažiningų rezultatų, atsiradusių taikant taisykles.

1 straipsnio 3 dalies a punktas: pašalinimas

Šiame straipsnyje paprasčiausiai ištrinamas atviros rinkos apibrėžimas 6-ojoje direktyvoje, kuris taikomas tik 11 straipsnio A skirsnio, 1 dalies d punktui. Vėliau įtraukiamas iš dalies pakeistas apibrėžimas, siūlomos direktyvos 11 straipsnio A skirsnyje pridodant 8 dalį, išdėstyta 1 straipsnio 3 dalies b punkte.

1 straipsnio 3 dalies b punktas: nauja 5 dalis – investicinis auksas

Keletas valstybių narių jau pritaikė specialią priemonę remiantis 27 straipsniu tam, kad būtų užkirstas kelias susitarimui, pagal kurį išvengiama mokėti PVM už neapmokestintą investicinį auksą, naudotą kaip vartojimo prekių gamybos žaliavą. Šiuo metu yra pasiūlyta Šeštojoje PVM direktyvoje visoms valstybėms narėms numatyti būdus šiai priemonei taikyti. Šio pasiūlymo 1 straipsnio 3 dalies b punkte įtraukiama iš esančių leidžiančių nukrypti nuostatų kylanti neprivaloma taisyklė 6-osios direktyvos 11 straipsnio A skirsnyje įtraukiant naują 5 dalį.

Nustatyto grynumo investiciniam auksui, laikomam luitais arba plokštelėmis, kuris yra pripažintas tauriųjų metalų rinkoje arba auksinėms monetoms, atitinkančioms teisinius kriterijus, PVM netaikomas. Jei auksas yra parduodamas tokia forma, dėl kurios jis daugiau nėra laikomas investiciniu auksu, jį tiekiant reikėtų taikyti PVM. Taip atsitinka, kai, pavyzdžiui, aukso luitas yra perdirbamas į juvelyrinius dirbinius. Mokamo mokesčio suma gali būti maksimaliai sumažinta, jeigu perdirbimui vartotojas pateikia savo investicinį auksą. Tuomet bus teikiama tik aukso perdirbimo paslauga. Kai auksas, kuriam netaikomas mokestis, netiekiamas, mokestis nebus skaičiuojamas net jeigu auksas prarado investicinio aukso statusą ir daugiau jis nėra tinkamas atleidimui nuo mokesčio taikyti. Tai yra piktnaudžiavimas, kurį stengiamasi įveikti esamomis leidžiančiomis nukrypti nuostatomis. Panašiai, jeigu investicinį auksą pateikia vartotojas, o juvelyras jį perdirba į gaminį, panaudodamas nuosavas prekes, aukso vertė į gautas prekes nebus įtraukta. Šiuo straipsniu reikalaujama, kad auksą, kuriam netaikomas mokestis, perdirbantieji PVM už jį apskaičiuotų pagal aukso vertę, kai jis daugiau nėra tinkamas laikyti auksu, kuriam netaikomas mokestis.

1 straipsnio 3 dalies b punktas: Naujos 6–8 dalys, prekių ir paslaugų tiekimo įvertinimas

Viena iš pažeidžiamų sričių, kurioje vengiama mokėti mokesčių, yra susijusi su prekių ir paslaugų tiekimo įvertinimu, nes tuo yra tiesiogiai daromas poveikis taikomo mokesčio sumai. Naujoje 6-osios direktyvos 11 straipsnio A skirsnio dalyje (6 dalis), kurį bus galima rasti 1 straipsnio 3 dalies b punkte, įtraukiama neprivaloma taisyklė, pagal kurią valstybėms narėms suteikiama galimybė dar kartą įvertinti tam tikrus prekių ir paslaugų tiekimus.

Kadangi Šeštosios direktyvos įvertinimo taisyklė yra aiški ir ji yra viena pagrindinių mokesčio taikymo principų, bet koks nukrypimas privalo būti apribotas. Pasiūlyme ypač atsižvelgiama į principą, pagal kurį mokesčių inspekcija neturėtų kištis nustatant prekių ir paslaugų tiekimo kaip proceso apmokestinamąją vertę, išskyrus tik specifines aplinkybes ir nereguliarai. Todėl straipsnyje leidžiama dar kartą įvertinti tik kovojant su mokesčio vengimu ir slėpimu, o tam, kad tai būtų atlikta, taip pat reikia atitikti keletą kriterijų. Taisyklė galima taikyti tik kai yra susijusių šalių ir kai dėl šios sąsajos, o ne dėl akivaizdžių komercinių priežasčių, prekių ir paslaugų tiekimui nustatoma kita nei įprasta rinkos kaina. Be to, prekių ir

paslaugų tiekimą dar kartą įvertinti galima tik 3 aplinkybėmis: (nepakankamo įvertinimo atveju) jei buvo taikomas PVM, o tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų gavėjas neturi visiškos teisės į PVM atskaitą; arba (pernelyg didelio įvertinimo atveju) buvo taikomas PVM, o tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų gavėjas neturi visiškos teisės į PVM atskaitą. Jei PVM nebuvo taikomas, įvertinti dar kartą galima tik jeigu iš dalies nuo mokesčio atleistas asmuo nepakankamai įvertino prekių ir paslaugų tiekimą, kuriam netaikomas mokestis. Pagaliau taisyklės taikyti negalima, jei nėra ryškaus skirtumo tarp atviros rinkos kainos ir prekių ir paslaugų tiekimo vertės, arba kai gali būti įrodyta, kad asmenims, kuriems netaikomas apibrėžimas, yra tiekama arba teikiama už tą patį atlygį.

Taigi, pakartotino įvertinimo apimtis yra apribota. Yra numatyta, kad ji nebus taikoma įprastiems kasdieniniams sandoriams, o tik labai mažam specifinių kategorijų sandorių, sudarytų specifinėmis aplinkybėmis, kiekiui. Tai, kad reikia atitikti kriterijus, reiškia, kad nebus dar kartą įvertinami tokie sandoriai, kaip prekių tiekimas ar paslaugų teikimas mažesne nei savikaina kaina kaip reklamos dalis; sugedusių atsargų pardavimas su nuolaida; arba, jei yra išparduodamos paskutinės prekių linijos prekės, pavyzdžiui baigiantis sezonui.

Šios priemonės tikslas – kovoti su vengimu, kai už mažą kainą tiekama pirkėjui, kuris negali atskaityti visos savo PVM, ir todėl dėl mažesnės mokesčio sumos faktiškai ir ilgam laikui prarandamos mokesstinės pajamos. Tokio lygio atlygis yra nustatytas tik dėl tarp tiekėjo ir pirkėjo esančių ryšių. Siekdama taikyti taisykles valstybei narei reikės nustatyti atitinkamas sąsajas. Tai turi būti atliekama tik direktyvoje nustatytų kategorijų ribose.

Panašiai su pernelyg daug įvertintais prekių ir paslaugų tiekimais susijusi taisyklė yra skirta įmonėms, kurios neturi visiškos atskaitos teisės ir kurios dirbtinai padidina jų apmokestinamųjų prekių ir paslaugų tiekimų kainą su jomis susijusios visiškai apmokestinamosios įmonės sąskaita. Gavėjas gali visiškai susigražinti pirkimo mokestį, tačiau prekės ir paslaugos tiekėjas padidindamas vertę sugeba nustatyti pusiausvyrą tarp apmokestinamųjų ir neapmokestinamųjų prekių ir paslaugų tiekimų verčių, tuo tikslu, kad jis galėtų suplanuoti proporcingą atskaitomo PVM padidinimą. Įmonės tokį patį rezultatą gali pasiekti sumažindamos savo nuo mokesčio atleisto prekės ar paslaugos tiekimo vertę sumažindama nuo mokesčio atleistos apyvartos dydį, susijusį su jų apmokestinamojo prekės ar paslaugos tiekimo verte, ir taip padidindama susigražintos sumos procentinį dydį.

Pagal šį pasiūlymą pakartotinio įvertinimo galimybė gali būti taikoma tik kai pakeitus prekės ir paslaugos tiekimo vertę dėl padidėjusio susigražinimo ar dėl sumažinto nesugražinamo mokesčio tiesiogiai prarandami mokesčiai. Jei prekes tiekia arba paslaugas teikia vienas visiškai apmokestinamasis asmuo kitam visiškai apmokestinamajam asmeniui, mokestis neturėtų būti prarastas, nes mokestis už prekės ir paslaugos tiekimą gali būti paprasčiausiai atsiimtas, o įvertinimu nedaromas poveikis prekės ir paslaugos tiekėjui dėl susigražinimo. Šiems tiekėjams ir teikėjams nebuvo taikomos naujos alternatyvios taisyklės. Tai yra suderinama su tuo, kad neprivalomos taisyklės vis dar išlieka nuo įprastų taisyklių (atsižvelgiant į Europos Teisingumo Teisme priimtus sprendimus) leidžiančia nukrypti nuostata, kuri turi būti griežtai skirta problemai spręsti.

Verta pažymėti, kad įsigyjant prekes ir paslaugas vykstant prekybai EB viduje ir tiekiant prekes arba teikiant paslaugas valstybėje narėje taisyklė yra taikoma, nes pasiūlymu yra iš dalies keičiamas 6-osios direktyvos 11 straipsnio A skirsnis, kuris pagal 28e straipsnį yra nuostata, naudojama prekių ir paslaugų tiekimams Bendrijos viduje apibrėžti.

Pasiūlymu leidžiama dar kartą įvertinti prekių ir paslaugų tiekimus atviros rinkos kaina (ARK). Siekiant atsižvelgti į šį pokytį pasiūlyta nauja šeštosios direktyvos 11 straipsnio A skirsnio 8 dalimi patikslinamas ir pakeičiamas 11 straipsnio A skirsnio 1 dalies d punkte pateiktas ARK apibrėžimas. Iš dviejų įvertinimo galimybių, pagal ARK arba savikainą, Komisija mano, kad tinkamiausias yra įvertinimas pagal ARK. Įvertinant pagal savikainą valstybėms narėms suteikiama galimybė neutralizuoti dėl žemos vertės prarastą mokesčių, o įvertinant pagal ARK mokesčių inspekcijoms sudaroma galimybė užtikrinti, kad būtų sumokėta pridėtinės vertės mokesčio dalis. Kiekvienam prekės ir paslaugos tiekimui nėra lengva apskaičiuoti ARK ar savikainą, tačiau skaičiuojant ARK valstybėms narėms sudaroma didesnė galimybė apytikriai surinkti reikalaujamo sumokėti mokesčio sumą. Siekiant papildomai apsaugoti mokesčio mokėtoją, pasiūlyme patvirtinama, kad ARK gali būti mažesnė už prekės ar paslaugos tiekimo sąnaudas, bet taip pat nustato, kad ARK mažiausiai turėtų būti savikainos dydžio.

Priemonė kartu su ją reglamentuojančiais nacionaliniais teisės aktais ir taisyklėmis įtraukiama pasikonsultavus su PVM komitetu, įsteigtu 6-osios direktyvos 29 straipsniu. Tai atliekama siekiant užtikrinti, kad teisės aktai valstybėse narėse, kurios pasirinko taikyti priemonę, būtų aiškiniami suderintai. Pagal šį reikalavimą šiuo metu leidžiančią nukrypti nuostatą, kuriai taikoma ši nauja taisyklė, taikančios valstybės narės turi dar kartą išsamiai pranešti apie vidaus teisės aktus, kai pasikeičia Bendrijos teisinis pagrindas.

1 straipsnio 4 ir 5 dalys: Nuorodų pakeitimai

Abiejose šiose pastraipose iš dalies keičiamos 21 straipsnio nuorodos 6-osios PVM direktyvos 17–18 straipsniuose. Tai apima naują neprivalomą atvirkštinio mokesčio taisyklę, 6-osios PVM direktyvos 1 straipsnio 7 dalimi įtrauktą į 21 straipsnio 2 dalį.

1 straipsnio 6 dalis: ilgalaikis turtas

Šeštosios PVM direktyvos 20 straipsnio 2 ir 3 dalyse yra išdėstoma keletas specifinių taisyklių, skirtų patikslinti pirkimo PVM už ilgalaikį turtą atskaitą. 20 straipsnio 4 dalyje numatoma, kad valstybės narės gali apibrėžti ilgalaikio turto sąvoką.

Atrodo logiška, kad su tam tikrą vertę viršijančiomis paslaugomis, kurios įmonės viduje naudojamos ilgesnį laiką, yra elgiamasi kaip su turtu. Tai nėra išaiškinta dabartinėje direktyvos redakcijoje. Todėl tam tikros valstybės narės susilaikė nuo 20 straipsnio 2 ir 3 dalių taikymo paslaugoms, nors Komisija žino, kad laikantis tokio požiūrio skatinamos mokesčio vengimo galimybės. Siūlomu 1 straipsnio 6 dalies pakeitimu siekiama išaiškinti, kad su ilgalaikiu turtu susijusi atskaita pagal Šeštosios direktyvos 20 straipsnį gali būti vienodai tikslinama paslaugoms, jeigu jos turi ilgalaikio turto bruožų, ir su jomis yra taip elgiamasi.

1 straipsnio 7 dalis: Atvirkštiniai mokesčiai

1 straipsnio 7 dalimi išplečiamas neprivalomo atvirkštinio mokesčio taikymo mechanizmas specifiniams prekių ir paslaugų tiekimams apmokestinamiesiems asmenims. Taip yra tuose ekonomikos sektoriuose, kuriuose valstybėms narėms buvo ypač sudėtinga vykdyti politiką, pavyzdžiui, dėl pramonės pobūdžio ar jos struktūros. Daugiausia pajamų prarandama dėl to, kad apmokestinamieji asmenys sąskaitas už prekių ir paslaugų tiekimus išrašo prieš jiems pradingstant, sąskaitoje neapskaičiavę PVM, o gavėjas tuo pat metu teisėtai pasinaudoja savo atskaitos teise.

Tai taikoma su pastatų statyba susijusioms paslaugoms (įskaitant bet kurią arba visas statybos, remonto, valymo, griovimo paslaugas); su pastatų statyba susijusių darbuotojų įdarbinimui; žemei ir pastatams, kuriems buvo panaudota apmokestinimo galimybė; atliekų, laužo ir perdirbamų medžiagų tiekimui kartu su jų perdirbimo metu gautais produktais ir perdirbimo paslaugomis. Sąvoka „atliekos“ yra apibrėžta naujame priede, kuriame yra prekių ir paslaugų tiekimų, kuriems taikomos esančios leidžiančios nukrypti nuostatos, sąrašas. Nepaisant to, kad keletas valstybių narių šiuo metu yra įgalios dėl atliekų tiekimo leidžiančia nukrypti nuostata taikyti atleidimą nuo mokesčio, taikant atvirkštinį mokesčių būdų sudaryta galimybė susigrąžinti mokesčių. Ši mokesčių lengva administruoti; yra įrodyta, kad jis veikė gerai tose srityse, kuriose jau buvo įtrauktas jo taikymas; ir užtikrinama, kad paslėptas mokesčių pardavėjo nesugražinamu mokesčiu nėra perleistas pirkėjui. Be to, naujas atleidimas nuo mokesčio nesiderintų su bendru poreikiu apriboti atleidimo išplėtimą.

Be to, keletas valstybių narių taiko leidžiančias nukrypti nuostatas, sudarančias sąlygas išvengti mokesčio praradimų trimis aplinkybėmis: perkant nekilnojamąjį turtą teismo likvidavimo metu, jei buvo taikomas 13 straipsnio C skirsnio apmokestinimo galimybė; parduodant prekes kaip užstatą ir prekes tiekiant po to, kai teisė į nuosavybę buvo perleista perėmėjui ir jam pasinaudojant šia teise. Pagal visus šiuos tris scenarijus dažniausiai prekes tiekia arba paslaugas teikia finansinių sunkumų turintis pirkėjas, negalintis apmokėti savo skolų, įskaitant jo išpareigojimus mokesčių inspekcijoms. To rezultatas yra tai, kad arba mokesčiai paskaičiuojamas parduodant produktą ir yra paliekamas kreditoriui siekiant apmokestinamojo asmens skolas padengti arba (kai dėl jo susisiekama su apmokestinamuoju asmeniu) apmokestinamasis asmuo pradingsta, nesumokėjęs mokesčio mokesčių inspekcijoms. 1 straipsnio 7 dalimi apmokestinamieji asmenys, kuriems yra tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos, šiomis aplinkybėmis tampa atsakingais už tų prekių ir paslaugų tiekimo PVM mokėjimą ir skaičiavimą. Tai supaprastinta sistema ir padaro ją veiksmingesnę, mokesčiu nedarant poveikio vartotojui ir maksimaliai sumažinant papildomas atitiktis išlaidas.

Antroje pastraipoje apibrėžiamos tos sritys, kuriose valstybės narės savo nuožiūra (pasibaigus pirmoje pastraipoje apibrėžtam konsultavimosi procesui) taiko ribojančias priemones, ir tų priemonių bruožai.

1 straipsnio 8 dalis: Naujas priedas

1 straipsnio 8 dalimi įterpiamas priedas nustato atliekų rūšis ir formas, kurioms taikomas atvirkštinio mokesčio taikymo mechanizmas.

2 straipsnis: Panaikinimas

Šiame straipsnyje nustatyta, kad Tarybos sprendimai, priimti pagal 27 straipsnio 1 dalį ir 27 straipsnio 4 dalį (anksčiau už pakeitimus, įvestus Direktyva 2004/7/EB), yra panaikinami, jeigu jų turinys patenka į siūlomos Direktyvos taikymo sritį.

Nustatant panaikinimo datą, suteikiamas vienerių metų laikotarpis toms valstybėms narėms, kurioms reikia atspindėti teisinio pagrindo pakeitimą ir kitus esminius pokyčius savo nacionalinėse priemonėse, iš dalies keičiant teisės aktus. Skirto laiko taip pat turėtų pakakti privalomoms konsultacijoms su PVM komitetu.

Šio aiškinamojo memorandumo I priedą sudaro sprendimų, priimtų pagal 27 straipsnio 1 ir 4 dalis, sąrašas; jiems, Komisijos požiūriu, taikytinas siūlomos direktyvos 2 straipsnis. II priede

pateikiami sprendimai, kurių turinys, Komisijos nuomone, yra atkartotas šiame pasiūlyme, tačiau kurių nereikia panaikinti, kadangi tokių sprendimų galiojimo pabaiga numatyta tikslia dieną arba alternatyvių taisyklių įsigaliojimo dieną, pasirenkant ankstesnę datą. Komisija pasiūlys priemones, kuriomis bus užtikrinama, kad nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo šios paskutinės kategorijos, būtų išsaugotos po siūlomos direktyvos įsigaliojimo dienos tais atvejais, kai atsižvelgiant į 29 straipsnį, privalu pasikonsultuoti. Naudojamos nuorodos kyla iš pirmųjų sprendimų, o ne iš vėlesnių jų pakeitimų.

Galiausiai šio aiškinamojo memorandumo III priede pateikiamas leidžiančių nukrypti nuostatų, apie kurias pranešta Komisijai pagal 27 straipsnio 5 dalį, sąrašas, tačiau kurios valstybėse narėse, kaip jos pranešė Komisijai, nėra daugiau taikomos. Komisijos nuomone, jų nereikia oficialiai panaikinti, bet jos įtraukiamos į šį dokumentą skaidrumo sumetimais.

3 straipsnis: Įgyvendinimas, pranešimas ir nuorodos

3 straipsniu siekiama dviejų tikslų. 1 dalyje nustatomas terminą per kurį valstybės narės privalo pakeisti savo įstatymus ir kitus teisės aktus, kad pastarieji įgyvendintų tas direktyvos dalis, kurios yra privalomojo pobūdžio. Žodžiu junginiu „įgyvendina“ nurodoma, kad kol valstybės narės nepasirenka pasinaudoti direktyvos siūloma galimybe, iš jų nereikalaujama jokių išipareigojimų. Kita vertus, jei siūloma direktyva keičia galiojančias pasirinkimo galimybes (pvz., Direktyvos 77/388 4 straipsnio 4 dalyje numatytą galimybę grupotis) ir jei jos jau buvo taikomos valstybėje narėje, ta valstybė narė privalo įgyvendinti pakeitimus. Jeigu valstybė narė netaiko pasirinkimo galimybės, jos pakeitimas neturi jokios įtakos, kol ji nepriimama.

Antroje pastraipoje ir 2 dalyje nustatyta, kad valstybės narės, priimančios įstatymus ir kitus teisės aktus pagal šią direktyvą, privalo apie tai pranešti Komisijai, ir daryti juose nuorodą į šią direktyvą, arba tokią nuorodą pateikti jas oficialiai skelbiant.

4 straipsnis: Įsigaliojimas ir 5 straipsnis: Tikslinė grupė

Tiksliai nurodyta.

I PRIEDAS

Pagal 27 straipsnį parengtų sprendimų, kuriems, Komisijos manymu, reikia taikyti pasiūlymo nuostatas ir todėl juos panaikinti direktyva, sąrašas

Nepaskelbta 1979 m. Tarybos direktyva dėl Vokietijos Federacinės Respublikos paprašyto tam tikrų susijusių asmenų prekių ar paslaugų tiekimo įvertinimo;

1987 m. balandžio 11 27 d. laikomas priimtu Tarybos sprendimas 2004/228/EB, leidžiantis Didžiosios Britanijos Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo⁴ 11 straipsnio.

1988 m. liepos 11 d. Tarybos sprendimas 88/498/EB, leidžiantis Nyderlandų Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 21 straipsnio 1 dalies a punkto⁵.

Pagal 1977 m. gegužės 17 d. Direktyvos 77/388/EEB redakcijoje nustatytą tvarką 1997 m. vasario 18 d. laikomas priimtu Tarybos sprendimas, leidžiantis Prancūzijos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 2 ir 10 straipsnių. Šis sprendimas priimtas po to, kai 1996 m. gruodžio 18 d. buvo pranešta apie prašymą valstybėms narėms.

1997 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas 98/23/EB, leidžiantis Jungtinei Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo⁶ 28e straipsnio 1 dalies.

2002 m. birželio 4 d. Tarybos sprendimas 2002/439/EB, leidžiantis Vokietijos Federacinei Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo⁷ 21 straipsnio.

2002 m. lapkričio 5 d. Tarybos sprendimas 2002/880/EB, leidžiantis Austrijos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo⁸ 21 straipsnio.

2004 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas 2004/290/EB, leidžiantis Vokietijos Federacinei Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo⁹ 21 straipsnio.

⁴ OL L 132, 1987 5 21, p. 22.

⁵ OL L 269, 1988 9 29, p. 54.

⁶ OL L 8, 1998 1 14, p. 24.

⁷ OL L 151, 2002 6 11, p. 12.

⁸ OL L 306, 2002 11 8 p. 24.

⁹ OL L 94, 2004 3 31, p. 59.

2004 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimas 2004/736/EB, leidžiantis Jungtinei Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹⁰ 11 straipsnio.

2002 m. lapkričio 5 d. Tarybos sprendimas 2004/758/EB, leidžiantis Austrijos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹¹ 21 straipsnio.

¹⁰ OL L 325, 2004 10 28, p. 58.

¹¹ OL L 336, 2004 11 12, p. 38

II PRIEDAS

Pagal 27 straipsnį parengtų sprendimų, kuriems, Komisijos manymu, reikia taikyti pasiūlymo nuostatas, tačiau jų nepanaikinti, sąrašas

- 1998 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimas 98/161/EB, leidžiantis Nyderlandų Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹² 2 straipsnio ir 28a straipsnio 1 dalies.
- 2000 m. kovo 20 d. Tarybos sprendimas 2000/256/EB, leidžiantis Nyderlandų Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹³ 11 straipsnio.
- 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 2000/746/EB, leidžiantis Prancūzijos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 11 straipsnio.¹⁴
- 2001 m. lapkričio 6 d. Tarybos sprendimas 2001/865/EB, leidžiantis Nyderlandų Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 11 straipsnio.¹⁵
- 2002 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimas 2002/736/EB, leidžiantis Graikijos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹⁶ 2 ir 28a straipsnių.
- 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 2004/228/EB, leidžiantis Ispanijos Karalystei taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹⁷ 21 straipsnio.
- 2004 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas 2004/295/EB, leidžiantis Italijos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo¹⁸ 21 straipsnio.

¹² OL L 53, 1998 2 24, p. 19.

¹³ OL L 79, 2000 3 30, p. 36.

¹⁴ OL L 302, 2000 12 1, p. 61.

¹⁵ OL L 323, 2001 12 7, p. 24.

¹⁶ OL L 233, 2002 8 30, p. 36.

¹⁷ OL L 70, 2004 3 9, p. 37.

¹⁸ OL L 97, 2004 4 1, p. 63.

III PRIEDAS

27 straipsnio 5 dalyje minimų pranešimų, kuriuos atitinkamos valstybės narės laiko nereikalingais, ir kuriuos todėl Komisija laiko panaikintais, sąrašas

- 1) Prancūzijos Respublikos pranešimai, susiję su
 - 2 ir 21 straipsniais ir su pirkimų iš neapmokestinamųjų asmenų apmokestinimu;
 - 11 straipsniu ir su vienodu didžiausių apmokestinamųjų verčių nustatymu geros kokybės arklių importui ir tiekimui
 - 11 straipsniu ir su visos neapmokestinamųjų asmenų produktų tiekime dalyvaujančių asmenų sudarytų sandorių vertės apmokestinimu
- 2) Vokietijos Federacinės Respublikos pranešimai, susiję su
 - 10 straipsniu ir su mokesčio taikymo laikinu sustabdymu tam tikriems po importo vykdomiems tiekimams.
 - 17 straipsniu ir su vienodu PVM atskaitymu už kelionės išlaidas
- 3) Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės pranešimai, susiję su
 - 9 straipsniu ir su transportavimo operacijų traktavimu
 - 11 straipsnio C skirsniu ir su verčių perskaičiavimu į Liuksemburgo frankus pagal vidutinį mėnesio kursą
 - 13 straipsnio A. skirsniu ir su ne pelno siekiančių asociacijų jų narių naudai už nario mokesčių vykdomos veiklos rūšių atleidimas nuo mokesčio taikymo
 - 21 straipsniu ir su fiskaliniu agento paskyrimu tam, kad būtų apskaičiuotas PVM už prekių tiekėjų ir paslaugų teikėjų, neįsisteigusių Liuksemburge, pardavimus.
- 4) Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės pranešimai, susiję su:
 - 6, 11, 13 straipsniais ir specialiais susitarimais, taikomais apmokestinamajai vertei už ilgą gyvenimą viešbučiuose
 - 11 straipsniu ir su tarpininkų, dalyvaujančių parduodant kosmetikos produktus, traktavimu
 - 11 straipsniu ir su nuolaidų ženklams taikomais susitarimais

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

iš dalies keičianti Direktyvos 77/388/EEB nuostatas, susijusias su tam tikromis priemonėmis, kuriomis siekiama supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio taikymą ir padėti užkirsti kelią mokesčio nuslėpimu ir vengimu, bei panaikinanti tam tikrus sprendimus, suteikiančius leidžiančias nukrypti nuostatas

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 93 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹⁹,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę²⁰,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²¹,

kadangi:

- (1) Siekiant užkirsti kelią mokesčio vengimui ir nuslėpimui ir supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio taikymo tvarką, visos valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas, kurias taikyti pageidavo ir kurias taikyti buvo leista atskiroms valstybėms narėms, bet kurios yra susijusios su tomis pačiomis problemomis, įtraukiant jas į 1977 m. gegužės 17 d. Tarybos direktyvą 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas²² Šios priemonės turėtų būti proporcingos ir taikomos tik tuo atveju, kai reikia išspręsti minėtą problemą. Atsižvelgiant į skirtingus valstybių narių poreikius, toks įtraukimas turėtų būti apribotas atitinkamų taisyklių priėmimo galimybę suteikiant visoms valstybėms narėms visais atvejais, kai to reikia.
- (2) Reikėtų, kad valstybės narės galėtų imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad Direktyvoje 77/388/EEB numatytas palengvinimas įmonės, susijusios su apmokestinamuoju asmeniu, naudai ir su įmonės perkėlimu nenutraukiant jos veiklos, nebūtų panaudotas siekiant išvengti mokesčio.
- (3) Konkrečiomis ribotomis aplinkybėmis valstybėms narėms turėtų būti sudaryta intervencijos galimybė dėl prekių ir paslaugų tiekimo vertės siekiant užtikrinti, kad

¹⁹ OL C[...], [...], p. [...].

²⁰ OL C[...], [...], p. [...].

²¹ OL C[...], [...], p. [...].

²² OL L 145, 1977 6 13, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35).

naudojant susijusias šalis tam, kad būtų gautos mokesčių lengvatos, mokesčiai nebūtų prarandami.

- (4) Valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė į sandorių apmokestinamąją vertę įtraukti investicinio aukso, naudojamo gaminant galutinį produktą, vertę, jei po apdorojimo auksas praranda investicinio aukso statusą.
- (5) Turėtų būti aiškiai nustatyta, kad tam tikros paslaugos, turinčios ilgalaikio turto bruožų, galėtų būti įtrauktos į schemą, kuria leidžiama tikslinti ilgalaikio turto atskaitą turto egzistavimo metu pagal jo faktinį panaudojimą.
- (6) Reikėtų, kad valstybės narės galėtų specialiais atvejais paskirti turto ar paslaugų gavėją už pridėtinės vertės mokesčio mokėjimą ir apskaičiavimą atsakingu asmeniui. Tai turėtų padėti valstybėms narėms užkertant kelią mokesčio nuslėpimui ir praradimams nustatytuose sektoriuose ir sudarant tam tikrų rūšių sandorius.
- (7) Todėl atitinkamai reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvą 77/388/EEB.
- (8) Taigi tam tikri Tarybos sprendimai, leidžiantys taikyti atskiras leidžiančias nukrypti nuostatas pagal Direktyvos 77/388/EEB 27 straipsnį, turėtų būti panaikinti, ir valstybės narės neturėtų galėti pasinaudoti tomis pagal tą straipsnį leidžiančiomis nukrypti nuostatomis, kurioms taikomos šioje direktyvoje nustatytos priemonės.
- (9) Siekiant, kad tam tikros priemonės, kurias valstybės narės gali taikyti savo nuožiūra, būtų taikomos nuosekliai, jas įvesti turėtų būti galima tik pasikonsultavus su Direktyvos 77/388/EEB 29 straipsniu įsteigtu Patariamuoju pridėtinės vertės mokesčio komitetu.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 77/388/EEB iš dalies keičiama taip:

- 1) 4 straipsnio 4 dalis papildoma šia pastraipa:

„Jei valstybė narė pasinaudoja antroje pastraipoje numatyta pasirinkimo galimybe, ji užtikrina, kad dėl šios galimybės taikymo apmokestinamasis asmuo neturėtų nei nepagrįstos naudos, nei nepagrįsto nuostolio.“

- 2) 5 straipsnio 8 dalies antras sakiny s pakeičiama taip:

„Prireikus valstybės narės gali imtis reikalingų priemonių, kad užkirstų kelią konkurencijos iškreipymams tais atvejais, kai gavėjas nėra vien apmokestinamą veiklą vykdančias asmuo. Jos užtikrina, kad neatsiras nepagrįsta nauda ar nepagrįstas nuostolis.“

- 3) 11 straipsnio A skirsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalies d punkte išbraukiama antra pastraipa.

- b) Pridedamos šios 5, 6, 7 ir 8 dalys:

- „5. „Jei prekių ir paslaugų tiekimas yra susijęs su nuo mokesčio atleisto investicinio aukso, kaip apibrėžta 26b straipsnio A skirsnyje, apdorojimu ir jei tas auksas praranda investicinio aukso statusą, valstybės narės gali numatyti, kad į apmokestinamąją vertę turi būti įtraukta galutiniam produkte esančio aukso vertė, apskaičiuota remiantis dabartine investicinio aukso atviros rinkos kaina.
6. Valstybės narės gali, jei surengia 29 straipsnyje numatytas konsultacijas, nustatyti, kad apmokestinamoji prekių ir paslaugų tiekimo vertė yra lygi atviros rinkos kainai visomis toliau nurodytomis aplinkybėmis:
- a) jeigu atlygis yra žymiai mažesnis už atviros rinkos kainą, o prekių ar paslaugų gavėjas neturi visiškos teisės į atskaitą pagal 17 straipsnį;
 - b) jeigu atlygis yra žymiai mažesnis už atviros rinkos kainą ir prekių ar paslaugų gavėjas neturi visiškos teisės į atskaitą pagal 17 straipsnį, o tiekiamos prekės ir teikiamos paslaugos atleidžiamos nuo mokesčio pagal 13 straipsnį;
 - c) jeigu atlygis yra žymiai didesnis už atviros rinkos kainą, o prekių ar paslaugų gavėjas neturi visiškos teisės į atskaitą pagal 17 straipsnį;
- Ši pasirinkimo galimybė taikoma tik siekiant išvengti mokesčio nuslėpimo ir vengimo ir tik tuo atveju, kai atlygiui, kurio pagrindu priešingu atveju būtų buvusi nustatyta apmokestinamoji suma, įtakos turėjo valstybės narės apibrėžti šeimos, valdymo, nuosavybės, finansiniai ar teisiniai ryšiai. Šiuo atveju teisinius ryšius apima oficialūs darbdavio ir dirbančiojo santykiai.
7. 6 dalyje numatyta pasirinkimo galimybė netaikoma esant bet kuriai iš šių aplinkybių:
- a) jei prekių ir paslaugų tiekėjas gali komerciškai pagrįsti atlygį, paimtą už tas prekes ar paslaugas
 - b) jei galima įrodyti, kad panašus atlygis būtų nustatytas 6 dalies antroje pastraipoje nurodytais ryšiais su prekių ir paslaugų tiekėju nesaistomam asmeniui.
8. Šioje direktyvoje „atviros rinkos kaina“ – tai visa suma, kurią, siekiant gauti atitinkamas prekes ar paslaugas, prekių ar paslaugų pirkimo metu klientas turėtų mokėti nepriklausomam prekės ir paslaugos tiekėjui sąžiningos konkurencijos sąlygomis valstybės narės, kurioje tiekimas yra apmokestinamas, teritorijoje. Atviros rinkos kaina neturi būti mažesnė už prekių ar paslaugų pardavimo išlaidas, išskyrus atvejus, kai tai pateisina rinkos sąlygos.“
- 4) 28f straipsnio 1 dalyje išdėstytos redakcijos 17 straipsnio 4 dalis iš dalies keičiama taip:
- a) Antros pastraipos a punkte žodžiai „21 straipsnio 1 dalies a ir c dalis“ pakeičiami žodžiais „21 straipsnio 1 dalies a punktas, 1 dalies c punktas arba 2 dalies c punktas“;
 - b) Antros pastraipos b punkte žodžiai „21 straipsnio 1 dalies a dalį“ pakeičiami žodžiais „21 straipsnio 1 dalies a punktą arba 2 dalies c punktą“;

5) 28f straipsnio 2 dalyje išdėstytos redakcijos 18 straipsnio 1 dalies d punkte žodžiai „21 straipsnio 1 dalis“ pakeičiami žodžiais „21 straipsnio 1 dalis arba 21 straipsnio 2 dalies c punktas“;

6) 20 straipsnio 4 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės taip pat gali 2 ir 3 dalis taikyti paslaugoms, kurios turi paprastai ilgalaikiam turtui priskiriamų bruožų, įskaitant atvejus, kai tos paslaugos yra laikomos ne einamosiomis išlaidomis, bet turinčiomis įrašyto tėstinio turto vertę.“

7) 28g straipsnyje išdėstytos redakcijos 21 straipsnio 2 dalis papildoma šiuo c punktu:

„c) jei yra vykdomi toliau nurodyti prekių ir paslaugų tiekimai, valstybės narės gali, jei surengia 29 straipsnyje numatytas konsultacijas, nustatyti, kad mokesčių privalantis mokėti asmuo yra apmokestinamasis asmuo, kuriam tiekiamos šios prekės ar teikiamos paslaugos:

- i) statybos, remonto, valymo, priežiūros, keitimo ar griovimo paslaugų, susijusių su nekilnojamuoju turtu, teikimas;
- ii) i punkte nurodytose veiklos rūšyse dalyvaujančių darbuotojų įdarbinimas;
- iii) nekilnojamojo turto tiekimas, kaip nurodyta 13 straipsnio B skirsnio g ir h punktuose, jei tiekėjas pasirinko tiekimo apmokestinimą pagal to straipsnio C skirsnio b punktą;
- iv) panaudotos medžiagos, panaudotos medžiagos, kuri netinka būti dar kartą naudojama tos pačios sandaros, gamybinių ir negamybinių atliekų, perdirbamų atliekų, iš dalies perdirbtų atliekų tiekimas ir tam tikrų M priede išvardytų specifinių paslaugų teikimas;
- v) prekių, tiekiamų kaip vieno apmokestinamojo asmens užstatas kitam asmeniui, kad būtų įvykdyti to užstato reikalavimai, tiekimas netaikant teisinės likvidavimo procedūros;
- vi) nekilnojamojo turto tiekimas, kuris buvo pasirinktinai apmokestintas pagal 13 straipsnio C skirsnį, vykstant įmonės, kuriai priklausė nekilnojamasis turtas iki pardavimo, teisiniu likvidavimui.
- vii) prekių tiekimas po to, kai teisė į nuosavybę buvo perleista perėmėjui ir jam pasinaudojant šia teise.

Pirmos pastraipos taikymo tikslais valstybės narės gali tiksliau apibrėžti prekių ir paslaugų tiekimus, kuriems taikomas i punktas, ir tiekėjų bei gavėjų, kuriems galima taikyti tą punktą, kategorijas. Jos taip pat gali šią priemonę taikyti tik tam tikriems tiekėjams, išvardytiems iv punkte ir M priede.“

8) Pridedamas šios direktyvos I priede nurodytas M priedas.

2 straipsnis

Bet kuris sprendimas, nustatantis leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Direktyvos 77/388/EEB 27 straipsnį, kuriam yra taikomos šios Direktyvos nuostatos, yra panaikinamas nuo [data – vieneri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo].

3 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip per [vieneri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo], įgyvendina šią direktyvą. Priimtų nuostatų tekstus jos nedelsdamos pateikia Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

4 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja [...] dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje,

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

„M priedas

Panaudotų medžiagų, nurodytų 21 straipsnio 2 dalies c punkto iv papunktyje, tiekimų sąrašas:

- a) geležies ir ne geležies atliekų, laužo ir naudotų medžiagų, įskaitant pusgaminių atliekas, laužą ir naudotas medžiagas, atsiradusius dėl spalvotųjų metalų perdirbimo, gamybos arba lydymo, tiekimas;
- b) geležies ir ne geležies pusgaminių tiekimas ir tam tikros susijusios perdirbimo paslaugos;
- c) atliekų ir kitų perdirbamų medžiagų, kurias sudaro juodieji ir spalvotieji metalai, jų lydiniai, šlako, pelenų, nuodegų ir gamybos atliekų, kurių sudėtyje yra metalų arba jų lydinių, tiekimas ir šių produktų atrankos, išpjaustymo, suskirstymo ir presavimo paslaugų teikimas;
- d) tam tikrų perdirbimo paslaugų, susijusių su geležies atliekomis, atraizomis, laužu, naudota perdirbama medžiaga, sudaryta iš duženų, stiklo, popieriaus, kartono atliekų, kartono, skudurų, kaulų, odos, kompozicinės odos, pergamento, žalios (neišdirbtos) odos, sausgyslių ir gyslų, virvės, virvelės, lyno, trosų, gumos arba plastiko, ir jos atliekomis, teikimas.
- (e) d punkte nurodytų perdirbtų medžiagų, jas išvalius, išpoliravus, atrinkus, iškarpius ir išliejant į luitus, tiekimas
- f) laužo ir atliekų, gautų apdorojus pagrindines medžiagas, tiekimas.“